Смрт фашизму — Слобода народу!

СЛОБОДНА ВОЈВОДИНА

Уредништво и администрација
Нови Сад, Футошка ул. бр. 50.
Телефони:
Уредништво 28-24
Секретаријат 37-15
Администрација . . . 21-37
Штампарија 20-58

ОРГАН ЈЕДИНСТВЕНОГ НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ ФРОНТА ВОЈВОДИНЕ

Година IV, број 164 | Нови Сад, понедељак 14 мај 1945 | Цена 1 динар

ОГРОМАН УСПЕХ ЦРВЕНЕ АРМИЈЕ

Црвена армија од 9 до 13 маја заробила је преко 1.060.000 војника и официра и 91 генерала

Наставља се предавање курландских трупа — Полуострво Нерунг и острво Борнхолм потпуно су очишћени од непријатеља

РАТНИ ИЗВЕШТАЈ СОВИНФОРМБИРОА ЗА 13 МАЈ

У току 13 маја трупе Лењинградског фронта наставиле су са пријемом формација и ејдиница курландске групе немачких трупа које су капитулирале.

Од 8 до 13 маја предало се 181.032 војника, 8038 официра и 42 генерала.

Истовремено примљени су и пребројани следећи трофеји: 136 авиона, 325 тенкова и моторизованих топова, 15.487 пољских топова, 557 минобацача, 4363 митраљеза, 57.646 аутоматских пушака, 5825 камиона, 240 трактора и трактора за вучу, 224 оклопних возила, затим 310 радио-станица, 3442 кола са ратним материјалом и 16.543 коња.

Трупе Другог белоруског фронта су на подручју ушћа реке Висле источно од Данцига на полуострву Пуцигер Нерунг североисточно од Гдиње и острва Борнхолма завршиле са пријемом немачких трупа које су капитулирале. Од 9 до 13 маја предало се 74.938 немачких војника и официра и 12 генерала. За то време примљени су и пребројани следећи трофеји: 10 тенкова и моторизованих топова, 489 пољских топова, 46 минобацача, 3400 митраљеза, 28.000 машинских пушака, 13 оклопних возила, 2000 камиона, 215 радио-станица, 1500 коња, 23 кутера и шлепова.

У Чехословачкој и Аустрији трупе, Првог, Четвртог, Другог и Трећег украјинског фронта наставиле су са прогоњењем раштрканих немачких одреда из групе трупе генерал-фелдмаршала Шернера и генерал-пуковника Велера. Трупе Првог украјинског фронта према тачним подацима су од 9 маја заробиле 213.355 немачких војника и официра и 14 генерала који су се предали без икаквог реда.

За исто време трупе фронта запленили су следеће трофеје: 780 авиона, 649 тенкова и моторизованих топова, 3100 пољских топова, 1400 бацача, 5700 митраљеза, 480 оклопних возила, 120.000 пушака и машинских пушака, преко 30.000 камиона, 945 трактора и трактора за вучу. Трупе Четвртог украјинског фронта су од 9 до 13 маја заробиле 71.738 немачких војника и официра који су се у нереду предали. Заплењени су следећи трофеји: 127 тенкова и моторизованих топова, 800 пољских топова, 510 минобацача, 1700 митраљеза, 15.300 пушака и машинских пушака, 1480 камиона, 100 радио-станица, 500 кола са ратним материјалом и 2000 коња.

Трупе Другог украјинског фронта од 9 до 13 маја заробиле су 269.459 немачких војника и официра који су се у нереду предали и 16 генерала.

Трупе овог фронта запленили су следеће трофеје: 58 авиона, 596 тенкова и моторизованих топова, 1348 пољских топова, 1115 митраљеза, 47.570 пушака, 422 оклопних возила, 16.154 камиона, 12.000 коња и 46 кола са ратним материјалом.

Трупе Трећег украјинског фронта су од 9 до 13 маја заробиле 126.070 немачких војника и официра и 5 генерала који су се у нереду предали. За исто време трупе овог фронта запленили су следеће трофеје: 284 авиона, 235 тенкова и моторизованих топова, 1224 пољских топова, 530 минобацача, 12.473 митраљеза, 36.268 пушака и машинских пушака, 185 оклопних возила, 4296 камиона, 5355 кола са ратним материјалом и 8914 коња.

На тај начин од 9 до 13 маја на свим фронтовима заробљено је преко 1,060.000 немачких војника и официра и 91 генерала, рачунајући и немачке војнике и официра који су 11 маја завршили предају трупама Трећег белоруског фронта. (ТАСС)

Осниваački конгрес комунистичке партије Србије

Осмог маја 1945 године почела је рад Шеста покрајинска конференција Комунистичке партије Југославије за Србију. Одлуком Централног комитета Комунистичке партије, Шеста покрајинска конференција претворена је у Први оснивачки конгрес Комунистичке партије Србије.

Последња Пета покрајинска конференција КПЈ за Србију, одржана је маја месеца 1940 године под условима тешког илегалног рада и сталних полициских прогона. Данас, Први оснивачки конгрес Комунистичке партије Србије одржава се у време слома и капитулације фашистичке Немачке, а изградње нове демократске федеративне Југославије.

Данас, када је остварена равноправност народа Југославије, сасвим је природно и разумљиво да се комунистичка организација у Србији претвара у партију, као што је већ раније био случај у Хрватској, Словеначкој и Македонији.

У име Централног комитета КПЈ Конгрес је отворио и поздравио генерал-лајтнант Александар Ранковић.

На Конгресу, коме су присуствовали делегати из Србије, Војводине, Косова и Метохије, изабран је Централни комитет Комунистичке партије Србије.

ЗАРОБЉЕН ЈЕ СЕП ДИТРИХ, КОМАНДАНТ СС ОКЛОПНИХ ЈЕДИНИЦА

Лондон, 13 маја. — Према извештајима Треће америчке армије заробљен је Сеп Дитрих, командант СС тенковских јединица који се био супротставио савезничким трупама приликом искрцавања. Он је један од водећих чланова нацистичке партије.

Велики дефиле ослободилачких трупа у Загребу

У дефилеу су учествовали и ослобођени политички затвореници

Загреб, 13 маја. — Никада до сада слободарски Загреб није имао величанственији дан од данашњег свечаног дефилеа јединица Југословенске армије, које су учествовале у борбама за ослобођење главног града федералне Хрватске.

Загреб је данас отворио своје слободарско срце и доказао је да он нема ништа заједничког са издајничким усташама. Он је као никада раније, дао израза љубави и поштовања према онима који су му донели ослобођење. Народ је на свечаном дефилеу трупа доказао да је за Југославију, да је за Тита. Оном, што је кроз 4 године крио, данас је могао дати одушка, поздрављајући при пролазу јединице Југословенске армије, могао је поздравити борце Србе, Црногорце, Македонце, Словенце, Босанце и Хрвате. Загреб је на свечаном дефилеу доказао, да је схватио потребу, и да је за братство и јединство југословенских народа.

Дефиле се обавио на пространом Јелачићевом тргу. Улице града биле су искићене нашим и савезничким заставама. На Јелачићевом тргу била је намештена почасна трибина где су истакнуте војне и политичке личности наше државе заузеле места.

Још много раније на Јелачићевом тргу и у улицама близу ње окупио се велики број грађана који је клицао маршалу Титу, маршалу Стаљину, Југословенској армији, Црвеној армији, Савезницима, братству и јединству југословенских народа, клицало се победи и слободи.

Непто пре почетка свечаног дефилеа заузео је министар-претседник федералне владе Хрватске Др. Владимир Бакарић место, као и претставници савезничких војних мисија и руководиоци наше војске.

Пред трибином су продефиловали борци свих родова оружја који су учествовали у заузећу и ослобођењу главног града федералне Хрватске. Многе десетине хиљада грађана одушевљено су поздравиле јуначке борце. Ескадриле наших авиона кружиле су у ниском лету над градом. Иза пешадије наишла је коњица, моторизоване трупе и тенкови.

Нарочито одушевљено су дочекани Македонци који су се борили код Битоља, Скопља и Охрида, и такође учествовали у ослобођењу Загреба. Они нису остали да граде и обнове своје домове у Македонији већ су пошли да ослободе целу домовину. Са великим одушевљењем поздрављене су јединице из Србије које су такође дошле да помажу својој браћи Хрватима да ослободе свој Загреб јер су они учествовали и у ослобођењу Београда.

Масе света поздравиле су нашу артиљерију, коњицу, митраљеско одељење и тенкове који су уз снажну хуку пролазили Јелачићевим тргом. На тенковима су била исписана имена Козаре, Сутијеске која ће бити златним словима уписана у историју наше народно ослободилачке борбе.

У дефилеу су учествовали и политички затвореници који су били топло поздрављени.

ПОСЛЕДЊЕ ОПЕРАЦИЈЕ НАШИХ АРМИЈА

Наше армије ослободиле су Целје и Рогашку Слатину и заробиле преко 40.000 непријатељских војника и официра

Разоружан је и заробљен штаб 21 немачког корпуса

Београд, 13 маја. — Ратни извештај Генералштаба Југословенске армије за 13 мај:

Наше трупе настављају уништавање и разоружавање немачких и усташких група и јединица, које местимично још пружају отпор.

У борбама убијено је преко 500 усташа. Број заробљеника расте сваког часа. Данас је пребројано преко 40.000 заробљених војника и официра. Ослобођено је 2500 грађанских лица која су усташке банде силом повеле са собом. Разоружан је и заробљен штаб 21. немачког корпуса. Међу заробљеним немачким генералима налазе се фон Лудвигер и Графенштајн. Заплењено је око 300 топова, 3000 аутоматских оруђа, 1000 моторних возила, 6 тенкова, и огромне количине другог оружја и ратног материјала. Приликом разоружања злогласне „Принц Еуген“ дивизије, у руке наших трупа пала је и њена ратна застава.

Ослобођена су и очишћена места: Липница, Рогатец, Рогашка Слатина, Руше, Коњице, Целје, Лашко, Витање, Велење, Шоштањ, Дравоград и велики број других места.

Бугарске јединице састале су се са енглеским трупама

Софија, 13 маја. — Радио Софија је јавио да су се бугарске трупе састале са британском армијом која продиру из Италије у Аустрију.

У повратку наших исељеника из Америке

У бившој Аустроугарској монархији, пре првог светског рата, у чији су склоп опадале многе наше земље, као: Хрватска, Словенија, Далмација, Босна и Херцеговина, Војводина, владале су веома тешке прилике за све наше народе.

То је долазило отуда, што је Аустроугарска монархија била типична велепоседничка држава, са јаким средњевековним феудалним заостацима. У њој су се ти средњевековни заостаци нарочито огледали у томе, што у њој није била извршена аграрна реформа и што питање засићења сељаштва земљом није било решено ни револуционарним путем, као што је био случај у Француској, нити путем реформи, како је то било у неким земљама Европе, где је дошло до компромиса између грађанства и феудалаца.

Под таквим односима, односима преовлађивања пољопривреде у привредном животу те државе, где под ондашњим односима произвођачких снага није могла да дође до изражаја употреба техничких сретстава у пољопривреди, због слабе развијености и нерентабилности истих, остала је једна огромна маса народа без посла и сталне зараде.

Такво стање било је условљено још и том чињеницом, што се у тој земљи, у упоређењу са осталим земљама западне Европе капиталистички начин производње много спорије развијао, што је нарочито важило за Мађарску, која је до краја остала претежно аграрна земља.

Под таквим привредним односима, у којима су наши сународници служили искључиво као јевтина радна снага мађарским и аустриским велепоседницима, баронима и принчевима, који су исту употребљавали само када су је требали, а плаћали колико су хтели, — наш свет је морао да тражи излаза из таквог тешког ропског стања.

Ако томе додамо још и национално угњетавање, које је нарочито систематски спровођено од стране владајућих кругова у бившој Аустроугарској монархији, а имајући у виду патриотску свест и љубав нашег човека према своме народу, — онда тек можемо приближно оценити опште тешко стање нашег народа под онаквим околностима и оквиру оне пропале државне организације.

Наш народ је у таквој ситуацији налазио у извесној мери излаза из те ситуације својим исељавањем у разне прекоморске земље, а највише у Сједињене Америчке Државе.

Има извесних непроверених података, који нам говоре да је наших суграђана било у Америци већ концем 18 века.

Али, тек у другој половини 19 века, када се на основу парног погона и грађанских демократских начела, почео све јаче развијати капитализам, оличен у јакој индустрији, почело је све јаче и интензивније исељавање у Америку.

То исељавање није вршено само из бивше Аустроугарске монархије, него и из многих других европских земаља, чији је привредни и политички склоп био сличан склопу Аустроугарске или код којих економски развитак није ишао упоредо са прирастом становништва и где се намерно одржавала увек једна резервна армија беспослених радника, који су као такви деловали на стално обарање реалне најамнине пролетријата и погоршавање његовог економског положаја, у циљу што веће и што брже капиталистичке акумулације и богаћења.

То исељавање, које је гравитирало и ка појединим европским, а највише ваневропским земљама, у извесној мери помагале су и толерирале и владе из којих је исељавање вршено. Али само у толикој мери и само ради тога, да би исто служило као вентил сигурности и одушка нагомиланим масама сиромашних аграрних пролетера, беспосленог пролетријата и осиромашеног малограђанства, које је губило перспективе просперитета.

А у доба просперитета, у доба успона и процвата капитализма, све те земље, било континенталне било ваневропске, које су се налазиле у таквом стању економског развоја, и у оном историском раздобљу, радо су примале све те шаролике масе исељеника, без обзира на националну и партиску припадност. То су чиниле ради тога, јер се у то време само помоћу снага тих маса, могао развити њихов економски просперитет, привредна и политичка снага.

Јасно је да је и исељавање достигло највећи успон тек у епохи империјализма, са почетком овога века, када су се почеле спремати огромне армије и огромне поморске флоте, које су се онако крваво обрачунавале у првом светском империјалистичком рату за поделу и превласт у свету.

Тако је, например, у времену од 1900 до 1908 године из Аустроугарске монархије преселило се у Америку:

Хрвата	255.000
Срба	31.000
Укупно:	286.000

И што је више економски развитак Америке напредовао, а Аустроугарске заостајао, праћен националним и политичким угњетавањем, утолико је број наших исељеника растао, те је у времену од 1907 до 1913 године достигао број од

207.974 исељеника,

у који су број урачунати исељеници из Војводине, Хрватске, Словеније, Босне и Херцеговине. Разумљиво је да је рат прекинуо свако исељавање и усељавање у било које европске а поготово ваневропске земље.

Иако је већ у току прошлог рата вршена прилична агитација код наших исељеника у Америци за њихово прилажење у добровољце, а по завршетку истог извесна настојања за њихов делимични повратак, ипак се у времену од 1919 до 1926 године иселило из бивше Југославије у Америку

82.669 исељеника,

док се за исто време доселило из Америке у бившу Југославију

56.578 исељеника.

Што се је такав број нашег народа иселио из бивше Југославије одмах после њеног стварања, разлог лежи у томе што је иста створена не вољом њених народа, него диктованим потребама империјалистичких сила. Стара Југославија није обезбедила ни у првим годинама свога постојања својим народима ни политичка, ни социјална права, нити економски просперитет. Ради тога су наши људи и из те своје државе морали бежати у страни свет, да би нашли рада и живота.

Од 1926 године па наовамо, број наших исељеника је стално опадао. Разлог томе био је тај, што су све прекоморске земље већ у годинама 1927 и 1928 предосећале очите знаке велике привредне кризе, која је у онако страховитим размерама захватила 1929 године првенствено Сједињене америчке државе, а затим читав остали капиталистички свет.

Под таквим околностима, све те земље, не да су онемогућавале него су практично биле скоро укинуле свако усељавање. А када је криза била очита, када су милиони беспослених радника правили походе гладних по америчким метрополама, онда нико није хтео отићи „са зла на горе".

Нигде се не могу наћи тачни подаци, колики је број наших сународника, који се налазе у разним прекоморским земљама. И заиста, тај број је врло тешко и установити. Многи су се од њих однародили и претопили у націју, која им је дала уточишта, када то нису могли наћи на својој властитој груди. Многи су се расточили у огромним просторима Северне и Јужне Америке, Аустралије, Азије и Африке.

Али, по неким проверенијим статистикама, које су прошле и кроз међународне форуме, рачуна се да Југословена има у Америци, уопште, од 800 хиљада до 1.000.000 душа. Од тога броја око 600 хиљада налази се само у Сједињеним америчким државама. Дакле, један прилично велик број, када се има у виду целокупан број становништва наше земље.

Напред сам, углавном, навео разлоге, који су принуђавали наше сународнике, кроз читав низ деценија, да остављају своја огњишта, своју прадедовску земљу, своје миле и драге и да одлазе у далеки свет.

То је увек било праћено са дубоким болом и тугом. Неки наши песници и књижевници изразили су то и својим делима.

Али као што сам напред навео, велика социјална беда, национално угњетавање, политичка обесправљеност и друге недаће, нагониле су наше сународнике, да се отисну на те велике и судбоносне путеве, где су их гутали велики рудници, фабрике и остала њима до тада непозната чудовишта модерне индустрије.

Невични тим новим начинима рада прихватали су се услед беде, а без икакве нарочите заштите, свих могућих најтежих и најгорих послова, које многи други нису хтели радити. Наши суграђани су тамо листом умирали и бивали осакаћени од несрећних случајева. Према извесним подацима, објављеним 1928 године, наши суграђани губили су у Америци годишње око 80.000 својих најбољих људи у мртвима, осакаћенима и болесним.

Ето, то је њихова тешка судбина на коју су били приморани не неким несрећним удесом него немогућим друштвеним односима, како у бившој Аустроугарској монархији, тако и у бившој Југославији.

Али, данас у нашој новој демократској федеративној Југославији, где је синуло сунце слободе свима нашим народима, престали су и отишли у неповрат и сви они узроци, који су гонили наше сународнике у далеки свет.

Престало је национално угњетавање, јер данас имамо слободну државу, слободних народа. Престало је политичко угњетавање, јер се данас читав наш политички живот заснива на линији очувања и учвршћења тековина народноослободилачке борбе. Престала је и економска пљачка и угњетавање, јер данас читав наш радни народ има обезбеђене услове рада и плата, какве је напише могуће дати једној земљи, која је економски уништена, порушена и опљачкана. Нестале су легије беспослених радника, који су стално гладовали и омогућавали грабежљивим типовима, да стално обарају радничке наднице и гомилају богатства.

Наша нова, демократска федеративна — Титова Југославија, то је држава, која ступа на пут своје изградње, на пут лепшег и срећнијег живота својих народа. То је држава, која ће се развијати без потреса и без привредних и политичких криза, која ће јачати без националног и класног угњетавања.

У Војводини имамо на претек обрадиве земље. Она чека на вредне и умешне руке, које ће ју обрадити и помоћу њених плодова обезбедити нашим народима богату исхрану, која ће му дати здравље и снагу.

Имамо у Војводини масу напуштених индустриских предузећа, која су постала државна својина, а и приватних, која чекају вредне и спретне радничке руке, да их покрену и да стварају сва потребна сретства нашој војсци и народу и да постанемо у том погледу самостални и независни.

А те руке, ти живи и способни, вредни људи, који воле свој народ и своју отаџбину, налазе се далеко од нас. Они су на плодним пољима Канаде постали узорни пољопривредници; они су у рудницима Америке постали вешти рудари; они су у творницама Детроита, Чикага и других индустриских метропола, постали вешти индустриски радници.

Ми данас имамо све потребне предуслове да ту браћу примимо у што већем броју. Ми им можемо осигурати у нашим индустриским местима за десетине хиљада добре услове живота и рада.

Они су се у Америци научили познатом америчком практицизму, који када се повеже са нашом истрајношћу и упорношћу, може да да чуда у области економског подизања и изградње наше нове државе.

Они би нам требали, да нам баш у области индустрије, а ништа мање и у области пољопривреде, помогну, да што пре савладамо препреке и тешкоће и да нашу државу ојачамо и осамосталимо.

Ми би требали сада, када је рат победоносно завршен, када су престале да плове морима мине и подморнице разбојничких фашиста, све да учинимо под најповољнијим условима и околностима, да што већем броју наше браће омогућимо повратак у нашу нову отаџбину.

Треба да искористимо све могућности и да нашу браћу у прекоморским земљама, убедимо, — а они то већ у великој мери и знају, — колика их овде братска пажња чека. Код њих, у њиховој свести и осећањима, треба учврстити уверење о томе да наша нова држава није више онај „стари крај", какав су они упознали.

Треба да их убедимо, да их овде очекује нови и лепши живот какав су они некада замишљали у својој машти, када су напуштали родну груду. Треба да знају да ће овде у слободи живети међу својом браћом по крви и језику, како је казао Шантић:

„Бацте поглед по кршу и пољу,
свуда су гробља ваших праделова!
За ову земљу они беху диви, —
узори светли што је бранит знаше,
за ову земљу дајте и ви врело крв
ваше!"

Нова, Титова Југославија, то је данас заиста земља узора светлих, што су бранили и одбранили земљу од навале наших вековних непријатеља.

Сада на нама свима лежи велика отаџбинска задаћа, да изградимо нашу отаџбину и на тај начин да створимо нашим народима такве услове живота и рада, срећу и задовољство, какве до сада нигде и никада нису имали.

То су перспективе развоја нове Југославије и ради тога је потребно радити на њеном јачању и учвршћењу, јер каже Мајаковски:

„Ја волим отаџбину, ону
која данас јест', —
а два пута више ону,
која ће сутра бит'!"

Лазар ПЛАВШИЋ

НА ФРОНТУ РАДА

Омладина Земунског среза дала је 110—120 радних дана

Земун, 13 маја. — За време фашистичке окупације омладина Земунског среза одмах у почетку повела је борбу против непријатеља. Стотине и стотине омладинаца одлазили су у партизанске одреде и многи од њих постали су јунаци нашег народа.

Сада када је непријатељ потучен та иста омладина није стала већ је неуморно прегла на посао обнове наше земље.

Омладина је у сетвеним радовима до сада обрала 1350 јутара кукуруза, посекла 2700 јутара кукурузовине и сместила у магацине преко милион килограма кукуруза. Исто тако омладина је учествовала у оспособљавању и подизању аеродрома у Срему. Помажући нашим рањеницима и дежурајући по болницама омладина је дала преко 32000 радних дана. Укупно од ослобођења омладина Земунског среза дала је 110.120 радних дана. Није прошла ни једна радна кампања у којој омладина Земунског среза није узела учешћа и постигла видне резултате.

Омладина Среза земунског наставља и даље рад на обнови и подизању земље и труди се да тај рад још више повећа.

РАД НАРОДНЕ ВЛАСТИ НА ОБНОВИ ХРВАТСКОГ ПРИМОРЈА

Сплит, 13 маја. — Одмах након ослобођења приступио је сав народ Хрватског Приморја поправљању штета које је непријатељ нанео. Важне су поправке цеста и мостова да би се омогућио несметани промет. На линији Вратник—Сењ—Криквеница хитно су извршене све поправке, тако да је сада омогућен саобраћај од Лике до Хрватског Приморја.

Велика солана на отоку Пагу, која је била потпуно уништена, сада је обновљена бригом наше народне власти.

Чувари тековина ослободилачке борбе наших народа

Културно-просветни рад и резултати ударничког такмичења бораца Треће бригаде КНОЈ-а

Последњи извештаји генералштаба Југословенске армије говоре о гоњењу разбијених непријатељских јединица и четничких, усташких и недићевско-љотићевских бандитских остатака из оних делова наше заједничке домовине који још нису ослобођени. Успеси које при томе наши борци постижу гарантују нам да ће коначно ослобођење свих наших крајева испод јарма фашистичке окупације бити довршено у најкраћем року.

Слобода наше земље је стечена највећим жртвама и зато треба да буде драгоцена свакоме од нас. Оно што је стечено са толико крви, жртава и напора треба добро чувати и бранити од евентуалних нових насртаја повампиреног фашизма. Будни чувар стечене слободе и осталих драгоцених тековина наше народно-ослободилачке борбе била је и остаће наша славом овенчана Југословенска армија. Зато је јачање наше војске један од најважнијих задатака наше нове државе и сваког њезиног члана.

Дужност чувања тековина наше борбе у крајевима који су у позадини фронта врши већ дуже времена Корпус народне одбране Југославије, у саставу Југословенске армије. У свима местима, а нарочито на граници, врше припадници КНОЈ-а своју тешку али часну и поверљиву службу. „Сваки борац мора да буде свестан да се налази у служби народа. Никада не сме заборавити са како огромним напорима су се народи Југославије борили и боре се за своју слободу и како су велике жртве у том циљу поднесене и још се подносе" — пише један борац у листу III војвођанске бригаде КНОЈ-а, који је излазио под називом „Народна одбрана", а сад се зове „Бригадни лист". „Другарство и међусобно помагање мора бити развијено до највеће могућности".

Ако упоредимо начин живота и садржај рада данашњих припадника Југословенске армије са животом у бившој југословенској војсци, онда тек видимо каква се велика промена догодила за ове четири године. Однос старешина према борцима, дисциплина, воља за рад, дух којим одише свака јединица наше прослављене армије силно се разликују од бивше југословенске војске, којој је симбол била касарна, псовка и шамар. Док је раније војска код нас била инструменат за национално потлачивање, дотле је данас војска инструменат зближавања свих нација наше земље. Национално питање код нас било је најпре решено у војсци. То се данас осећа на сваком кораку.

Ово нарочито важи за јединице Корпуса народне одбране Југославије. У позадини, са стално одређеним кругом задатака и са свима сретствима која им пружа позадина, јединице КНОЈ-а настоје да остваре узоран војнички живот. Оне су у правом смислу народна одбрана, али и школа за национално, политичко и морално васпитавање својих бораца.

Просторије у којима су смештене јединице КНОЈ-а ни најмање не личе на бивше југословенске касарне. Смештене су већином у приватним, од фашиста одузетим кућама оне су задржале удобност и чистоћу дома, али су испуњене новим животом.

Покушаћемо да дамо приближну слику живота у једној јединици КНОЈ-а приказом културно-просветног рада III војвођанске бригаде КНОЈ-а, која има седиште у Суботици а јединице размештене по широком терену северне Бачке.

Центар пропагандно-просветног рада је пропагандни отсек бригаде. Главни му је задатак да формира, оспособљује и руководи културно-просветне одборе у батаљонима, а преко њих да утиче на културно-просветни рад у четама.

Форме културно-просветног рада су веома разнолике. Почевши од штампе, преко дилетантских трупа, конференција, приредаба, зидних новина па све до рада на сузбијању неписмености одвија се бујан културан живот у четама и батаљонима.

III бригада издаје од марта ове године свој бригадни лист, који се штампа у штампарији. Од сваког броја вредни уредници „Бригадног листа" шаљу три писаћом машином штампана и обојеним цртежима украшена броја штабу дивизије и корпуса. Излазе стално батаљонски листови и зидне новине, а после Светске омладинске недеље издан је „Билтен" са резултатима ударничког такмичења бригадне омладине. Повремено се издају потсетници и разни приручници. Неколико тема из Бригадног листа: Кримска конференција и Југославија. Значај политичке наобразбе бораца. За чврсту повезаност војске и позадине. Проблеми интендатуре. Сетвена кампања. Један дан у бригадној трупној школи. Болнички курс у нашој бригади. О писмености. Какав треба да је борац КНОЈ-а.

Дилетантска секција III бригаде добро је позната и омиљена у Суботици. Поред различитих приредаба за синдикате, нашу војску, наше руске рањенике, дилетантска секција давала је у суботичком Градском позоришту „Кир Јању" од Ј. С. Поповића са великим успехом. Од управе руске болнице секција је добила писмену захвалницу и позив да чешће даје приредбе. На програму су скечеви, соло и хорске рецитације, наше и руске песме, тамбурашки оркестар и џез.

Сваки батаљон има своје зидне новине које показују да међу борцима III бригаде има леп број бораца који добро пишу и цртају. Већи део садржаја посвећен је резултатима ударничког такмичења. За време Светске омладинске недеље пропагандна екипа бригаде издала је сваког дана један број зидних новина.

Курсеви се стално одржавају. Завршен је болнички курс за десетаре и воднике. Бригада има и своју трупну школу. Рад курсиста и питомаца прожет је ударничким духом. Све се ради тако, да би се за што краће време постигли што бољи резултати. Другом половином јануара штаб дивизије КНОЈ-а расписао је међубригадно такмичење у 24 гране. Бригадна комисија за такмичење дала је у априлском броју „Бригадног листа" оцену и критику дотадашњег рада и упутства тако да Војвођанска дивизија постане најбоља дивизија у корпусу.

Ударници у сетвеној кампањи

Бригада такође учествује у сетви. Пошто има приличан број коња, бригада је на више места ставила пољопривредним комисијама на расположење коње и радну снагу, добровољце — ударнике. Народ је тај гест своје војске примио са великом радошћу, јер по томе се најбоље види у коликој је мери наша војска народна.

За време Светске омладинске недеље учинили су борци III бригаде КНОЈ-а нарочито много за пролећну сетву. Према подацима у „Билтену" дали се сви батаљони по неколико ударника. Душан Марков из 1 чете I батаљона са још 20 другова обрао је за три сата три ланца кукуруза. Осамдесет осам омладинаца V батаљона засејало је 3 ланца лука за 528 радних сати. Ударници су били: Владо Платиша, Марија Ханасовић и Боривој Савић. Омладина Комбинованог батаљона учествовала је са 100 коња од 20 до 28 марта на пољопривредним радовима у Б. Тополи и на напуштеним имањима и узорала 200 ланаца земље за 8 дана. Омладина амбуланте узорала је и засејала поврћем две баште за потребе рањеника и болесних другова. I батаљон дао је од 28 марта до 8 априла 752 радна дана и 50 радних коњских двопрежних дана. Узорано је и подрљано 28 јутара земље, а посејано и повољно 6 јутара. Обрано је 48 јутара кукуруза, 14 јутара сунцокрета, исечено 27 јутара кукурузовине, а стабљике попаљене. Други батаљон узорао је 141 ланац земље. IV батаљон узорао је и подрљао најсиромашнијим становницима Сенте, Старе Кањиже, Аде и Мола 27 ланаца земље.

Како борци КНОЈ-а гледају на сетвену кампању сведоче ови редови из чланка у „Бригадном листу":

— Тој светој дужности позадине и наше војске треба приступити свима снагама, јер то од нас траже наше обавезе према онима који у нашим пасивним крајевима гладују. Они упиру очи у нас и са правом очекују од нас, из богате Војводине, помоћ за све оно што су за 4 година рата дали на нашу борбу.

Пролећна сетва према томе, није само економско него и политичко питање које се поставља пред народе Војводине. Зато са паролом „Обрадимо сваку стопу наше земље" напред, на посао!

Велику пажњу посвећују руководиоци и борци III бригаде, као уосталом и сва наша војска, војничком оспособљавању бораца. Циљ је да сваки друг постане мајстор свога оружја, да до крајности овлада техником руковања оног рода оружја које му је поверен, како би сваки метак значио једног фашисту мање.

РАСКЛОПИ И СКЛОПИ „ШАРАЦ" ЗА 2 МИНУТА

И ту се развило интересантно ударништво. Упорним вежбањем успео је борац II батаљона Ђорђе Мишков да склопи и расклопи руски пушкомитраљез за 16 секунди. Лазар Мунћан растави и састави пушкомитраљез типа „Збројовка" за 25 секунди. Најбољи теоретичар и познавалац оружја у II батаљону је Коста Вукашиновић. Милош Грујић, борац Шеснаесте чете IV батаљона расклопи и склопи „шарац" за два минута. Он је похваљен наредбом штаба батаљона. Душан Марков из Једанаесте чете III батаљона ископаров за лежећег стрелца у току од 60 секунди, а Милош Рацков претрчи 200 метара под пуном ратном спремом за 50 секунди. Једнаком упорношћу учи се настава гађања, служба везе, фортификација, оцена отстојања итд. Шпира Лугоња из II батаљона на бојном гађању имао је свих 5 погодака. Преко целе омладинске недеље најдисциплинованији друг је Пера Вокић из 8 чете, а најбољи на стражи Боривој Цуцић. Иван Сивчев је у току омладинске недеље научио да пише. Омладинци 5 чете ухватили су у Рићици 3 шверцера.

Борци КНОЈ-а учествују веома живо у раду околине у којој се налазе и помажу наше антифашистичке организације у свакој акцији. Неколико примера: IV батаљон засадио је 271 младицу, извадио 15 дрва и 31 пањ и пребацио из Баната у Бачку 12 кубних метара дрва. Раскрчен је и доведен у ред један запуштени парк. 21 марта омладина батаљона присуствовала је свечаном отварању народног универзитета у Сенти, а 24 марта донесена је бакља са Тисе, са места где је извршен прелаз совјетских трупа у Бачку, преко граду Народно-ослободилачког одбора у Сенти где је одржана комеморативна седница за пале борце. У Ади и Молу бачен је венац у Тису, као успомена на аверски поубијане другове 1941 године. Милош Грујић из 16 чете у току целе недеље без ичијег наређења и помоћи дизао је порушене граничне стубове и оправљао их. Омладинци исписују пароле по селу, држе говоре на зборовима и конференцијама. IV батаљон одржао је 70 конференција са позадинским организацијама и дао 31 говорника. На манифестацијама које су у току 1 месеца одржане у Суботици узело је учешћа 19 говорника из штаба III бригаде и V батаљона. На великим манифестацијама поводом капитулације Немачке говорио је у Суботици заменик комесара бригаде капетан Јован Вујић-Шабан. На митингу поводом изјаве ГНООВ-а о присаједињењу Војводине Србији говорио је комесар бригаде мајор Лазар Љубинковић-Саша, а поводом 1 маја говорио је на збору у Бајмоку командант бригаде мајор Марко Тапурдић-Шифтар.

Велико је такође учешће III бригаде КНОЈ-а у фискултурном и спортском животу оних места где се налазе њене јединице. Одржане су многобројне фудбалске утакмице између појединих чета и спортских друштава као и неколико шаховских турнира.

Ударници у хватању црноберзијанаца

Ударничко такмичење очитује се и онде где би се најмање очекивало: у хватању црноберзијанаца, хапшењу народних непријатеља и шпијуна. Зидне новине појединих батаљона садрже интересантне резултате тога такмичења. Тако је један батаљон запленио нола килограма злата од криумчара на граници.

Свака акција наших народних власти наилази, разуме се, на свесрдну подршку припадника КНОЈ-а. За помоћ пострадалим крајевима дали су борци III бригаде много прилога у новцу и намирницама које су или уштедели у својим кухињама или сакупили међу собом или у народу.

Ово су подаци узети из бригадног листа билтена III бригаде. Они показују само један део активности те бригаде, али бацају повољно светло на тај рад и довољни су да о корпусу народне одбране добијемо слику праве народне војске која живи са народом, осећа народне потребе и помаже да се оне решавају.

Писмо далеком другу

У осталим бригадама Војвођанске дивизије КНОЈ-а ради се на сличан начин и једнаким темпом. Какав дух влада међу тим Титовим борцима можемо осетити из овога писма борца Милоша Добричког (комбиновани батаљон) једном омладинцу Совјетског Савеза:

„Драги друже!

Ја сам курир и савесно вршим своју дужност. То од мене тражи моја земља. Ево и данас јашем у правцу Суботице. Носим пошту штабу наше бригаде. Ја знам од каквог је значаја моја служба и зато се трудим да у потпуности задовољим.

Пре годину дана ни у сну нисам мислио да ћу јахати овим друмом далеко од своје куће. Али то ми налаже дужност и ја то чиним са задовољством. Пустим тако коња да иде ходом, а ја заваљен у седло посматрам природу која ме окружује. Гледам вредне земљоradнике како ору земљу и њихов рад ме потсећа на то да сам и ја орао. Просто ми дође да сиђем с коња да помогнем тим вредним људима. Чини ми се да бих ја то некако боље орао од њих.

Али нека. Није већ далеко време кад ћемо се вратити својим кућама и продужити рад својих дедова, и то коначно на истински својој земљи, где неће више бити грамзивих фашиста да нам отимају плодове нашег рада и да нам својим зверствима зацрњују дане.

Здраво, далеки друже!"

Ето, такав васпитни утицај извршила је у току овог рата наша народна војска не само на овог борца него на хиљаде и десетине хиљада младих људи и девојака који данас у одећи народног војника, са титовком и петокраком стоје на бранику сваке стопе ове наше и опет наше, нашом крвљу натопљене земље, који су спремни да својим младим ватреним грудима одбију сваки насртај на историске тековине ове антифашистичке борбе.

То нису речи већ стварност, која се протеже од Трста до Скопља и која је на овом делу Европе обележена сјајним словима Тито.

Д. Ф

★ **Леон Блум стигао у Напуљ.** — Леон Блум са супругом стигао је у Напуљ у пратњи монсењора Пигеа, бискупа из Клермон Ферана. Стари претседник владе је веома уморан, али рачуна да ће наставити пут за Париз чим му то здравље дозволи. У Напуљу је примио амбасадора Француске, у Италији Кув де Мурвила. Изразио је жељу да се састане са вођом социјалиста Пјетром Нением, који је био његов сарадник у листу „Попилер" а сада у Риму учествује у преговорима са другим италијанским партијама. (АФП)

„Хитлерова држава је пљачкашка јазбина“ пише „Краснаја звезда“

„Краснаја звезда“ доноси чланак Леонтијева под насловом: „Хитлеровска држава је пљачкашка јазбина.“ У чланку се између осталога каже:

У овом рату, хитлеровци су развили дубок и неумољив систем пљачке, који превазилази све до сада познате системе у овом домену. Геринг, који је управљао припремама ратне привреде и касније пљачке окупираних земаља, 1942 је изјавио: „Немачка мора бити засићена па макар и по цену глади у читавој Европи“. Ове речи су основа целокупне политике хитлероваца у окупираним земљама. Хитлеровци су регистровали у окупираним земљама и одмах слали за Немачку животне намирнице, индустријске сировине, чак и оне од мале вредности, полуфабрикате. Хитлеровци су узели у своје руке читав апарат производње окупираних земаља. Један део предузимача који је пристао да сарађује са окупатором био је третиран као немачки агенти.

Што се тиче индустрије која није могла да се прилагоди потребама немачког рата, она је систематски уништавана. Окупатори су затварали таква предузећа и слали у Немачку њене машине и алате. Хитлеровска Немачка не само да је постала складиште опљачканог богатства, него и поробљене радне снаге.

У последњој етапи рата број робова који се налазио у рукама хитлеровских злочинаца достигао је број од 12 до 15 милиона људских душа. Осим тога хитлеровски Ханибали су изградили један систем који је дозволио да се усиса читав сок европских народа, и кроз читав рат им је непрекидно сисао крв. У овај систем спадају мере као: плаћање окупационих трошкова, специјална окупациона монета, познати систем клиринга за вазалне земље итд. За сада је врло тешко рећи која је целокупна свота богатства које је Немачка извукла за време рата из окупираних земаља. Ипак извесне цифре у штампи дају идеју овог грандиозног пљачкања.

Тако на пример у једној књизи која је издата у Њујорку под насловом: „Пљачка у Европи“, видимо да је тоталан добитак Немачке током прве године окупације износио приближно 90 милијарди марака више него свота коју је Немачка потрошила за наоружање за време периода од доласка Хитлера на власт 1933 године до почетка рата 1939. Пљачка немачких завојевача у окупираним деловима Совјетског Савеза имала је као што се зна, нарочито дивљачки карактер.

Покушаји Немаца да ставе у погон предузећа редовно су се завршавали жалосним крахом, јер су совјетски патриоти онемогућавали употребу наших предузећа у корист хитлеровских зликоваца. Али окупатори су се светили на тај начин што су крали све што им је дошло до руку: животне намирнице, личну имовину совјетских грађана, фабричка постројења, колхозничке машине, материјал совхоза као и машинских и тракторских станица, железничке вагоне, књиге из библиотека итд.

Немачки завојевачи уништавали су, палили и разарали у своме бесу све што нису могли да однесу. На тај начин штета коју је хитлеровска Немачка нанела Совјетском Савезу далеко превазилази штету коју су хитлеровци нанели свим осталим европским земљама. Поробљавање Европе довело је до невероватног осиромашења окупираних земаља.

Аутор књиге коју смо горе споменули, наглашава да је немачки план имао циљеве од много даљег дохвата. Предвиђајући евентуалност пораза фашистички авантуристи су видели да ће „њихов систем“ глади који су употребили за читаво време рата имати за резултат трајну и корениту промену у бројном стању европских народа. Сообразно са хитлеровским дивљим програмом уништења словенских народа, глад је спроводјена као сретство смањења бројног стања народа у окупираним земљама. Хитлеровци су уништили више милиона људи помоћу намерно организоване глади и њених неизбежних сателита епидемија. Систематско пљачкање у окупираној Европи дозвољавало је хитлеровцима да одрже ниво живота немачког становништва свваљујући читав терет рата на окупиране земље. У сваком случају хитлеровски разбојници су претрпели фијаско.

Црвена армија је уништила моћ немачког империјализма. Немачка ће бити приморана да врати покрађена богатства. Она ће морати надокнадити слободољубивим народима, а у првоме реду народима СССР-а губитке које је сама изазвала. (ТАСС)

Обнова живота у Берлину

Дописник ТАСС-а јавља: „Налазимо се у канцеларији гардиског пуковника Гнедина, команданта кварта Берлин—Мите, која се налази у Инсел Штрасе, кућа број 8, трећи спрат. Огроман прозор гледа на једну раскрсницу, где су Берлинци запослени око раскрчивања рушевина које сметају улични саобраћај. Гнедин је наименован за команданта овог берлинског кварта, и стигао је у град док су се још водиле уличне борбе. Његова канцеларија се отворила тридесетог априла у кварту где се још убијало. Ујутру другог маја, када су после капитулације трупе берлинског гарнизона почеле да полажу оружје, док се још у извесним квартовима водила борба, заменик команданта пуковник-лајтнант Угриумов у пратњи једног тумача први је ушао из улице Херман Геринг у сутерен Хитлерове Рајхс-канцеларије. Ту је смештена подземна болница. Када је угледао совјетске официре шеф болнице се усправио и рапортира на војнички начин да у болници има 250 рањеника. „Каква су ваша наређења?“ упитао је лекар. „Наставите са радом“, тако је гласио одговор.

Посетио сам гардиског пуковника Гнедина, наставља дописник, у јеку радног времена. Немачки молиоци су га тражили свакога тренутка. Лекар Мајер је понудио своје услуге да би се предузеле санитарне и медицинске мере у кварту. „У реду“ — одговорио му је пуковник, и затражио од лекара обавештења о бившој мрежи медицинских институција у кварту, као и о броју медицинског персонала који се ту налази.

„Да ли су сви лешеви добро покопани?“ — наставио је пуковник. У ствари последњих неколико дана пред пад Берлина, Немци су потпуно престали да закопавају своје мртве. Командант је морао, да предузме хитне мере да би се снашао у овој ситуацији. Сахрана лешева захтевала је много времена и снага. Довољно је да се каже да се у овом кварту за нет дана сахранило око осам хиљада лешева немачких официра и војника.

Свако јутро и вече команданту долази Вилхелм Фрајтаг, нови градоначелник кварта. Командант му даје различите мисије. Данас су му поверена следећа три задатка: први се састоји у рашчишћавању рушевина улицама југоисточног сектора, други у примању брашна из слагалишта и организовању печења хлеба за северни сектор, трећи у регистровању претстојећих превозних сретстава и организовању преноса до радњи. У вече ће градоначелник обавестити команданта шта је урадио преко дана.

Обишли смо са пуковником, његов кварт. На једној раскрсници морали смо да станемо на улазу у подземну железницу. „Видите ли ову станицу — обратио нам се Гнедин — ујутру другога маја она нам је пружала страховит призор. Жене, старци и деца су излазили из подземне железнице, њихове очи су још увек изражавале ужас. Обасули су Хитлера погрдама. Са страховитим гнушањем причали, су да су СС одреди, када су сазнали о капитулацији берлинског гарнизона поплавили тунеле подземне железнице, у које су се склонили на хиљаде становника и стотине војника. Тамо под земљом сада леже у води стотине немачких лешева које су фашистички зликовци подавили. Нацисти су настављали да пале куће. Ватре се изненада појављују без икаквог видног разлога. Наше патроле су већ ухватиле неколико паликућа. (ТАСС)

Посета генералмајора Сијацова америчком команданту 13 Армиског корпуса

Дописник „Краснаја Звезде“ јавља: Генерал-мајор Црвене армије Сијацов прихватио је позив команданта америчког тринаестог корпуса, генерал-лајтнанта Гилима, да га посети.

Када смо стигли на Елбу, американци су са друге обале видели наша кола и упутили моторни чамац на нашу обалу. Из чамца је искочио млади амерички официр и рапортирао. Мајор Ростен, заменик команданта тринаестог армијског корпуса дошао је у сусрет совјетским генералима и официрима“.

Пет километара испред главног стана генерал-лајтнант Гилин је дочекао генерал-мајора Сијацова. Обраћајући се својим гостима рекао је: „Америчке снаге су прешле океан да би постигле победу над заједничким непријатељем са совјетским снагама. Амерички официри и војници нестрпљиво су очекивали тренутак када ће моћи да се састану са њиховим совјетским друговима. Американци су много слушали о храбрости руских војника, и ја сам срећан што могу да вас уверим да су сва наша очекивања у том погледу потпуно оправдана. Поздрављам у вашим особама храбру Црвену армију, народ Совјетског Савеза и његовог вођу маршала Стаљина“.

Генерал-мајор Сијацов је одговорио: „Срећни смо што смо се састали са нашим савезницима и пријатељима у срцу фашистичке Немачке, видим да ви искрено делите наше осећаје. Заједно са вама ми смо испунили наш историјски задатак, уништили смо фашистичку Немачку.“

За време читавог састанка американци су показивали много поштовања за Црвену армију. У знак пријатељства генерал Гилин је поклонио свој револвер генералу Сијацову. За неколико часова које смо провели са америчким генералима, официрима и војницима успели смо да упознамо живот у америчкој војсци. За време ручка на који нас је позвао командант корпуса, наставља дописник, суседи за столом су ми били генералштабни официр пуковник Џон Стимсон, командант тенковских снага корпуса пуковник Френц Серзи, и артиљериски капетан Рен Хоф. Прва двојица су активни официри који су служили 20 година у војсци. Капетан Хоф је био пре рата професор и мобилисан је 1940. Сви су они показали живо интересовање за нашу земљу, Црвену армију и разне војне операције. Сваки амерички официр добро познаје главне догађаје из борбе Црвене армије са Немачком, и говори са поштовањем о славним биткама отаџбинског рата. Разговор се водио углавном о политици, међународној ситуацији и послератној организацији света. Амерички официр је заволео за време рата нашу земљу и сада жели да се боље упозна са Совјетским народом. Срели смо се са људима који су пре пише године учили руски, и говоре сасвим добро. Американци искрено признају да најзначајније место у извојевању велике победе над хитлеровском Немачком припада Совјетском Савезу и Црвеној армији. То су рекли војници корпуса који су се борили у околини Хановера, где су наши савезници водили тешке борбе. Испраћајући совјетске генерале и официре, генерал Гилим је рекао: „Црвена армија је извршила велико дело. Амерички народ то никада неће заборавити.“ (ТАСС)

КРОЗ НОВИ САД

Нови Сад, понедељак, 14 априла 1945

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ: нема претставе.

АПОЛО: (14, 16 и 18) „Маскерада“, амерички филм.

ПАЛАС: (14, 16 и 18, 20 војничка „Ронимо у дубину“, енглески филм.

ОДЕОН: (14, 16 и 18, 20 војничка) „Кутузов“, руски истор. филм.

Изложба документ. фотографија у Нар. дому (9—19).

Музеј Матице Српске (11—12).

Радио-студио емисије (7, 12, 17 и 18).

Дежурне апотеке НЕНАДОВИЋ, Краља Петра I и **ПОПОВИЋ,** Краља Петра II. — Радно време у апотекама од 7—12 и од 15.30—18.30, а у дежурним трајно.

Станица за трансфузију крви редовно ради од 8 до 16 часова. Моле се даваоци да се јављају пре подне и да тога дана не доручкују масну храну и не пију алкохолна пића.

ФИЛИЈАЛА ПОШТАНСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ У НОВОМ САДУ почела је своје редован рад са публиком 10 о. м. Прима улоге на штедњу, отвара чековне рачуне и даје сва обавештења у вези пословања са штедионицом. Радно време од 8—14 часова. Благајна ради од 8.30—12.30. — Поштанска штедионица.

ПРИЈАВА РАТНЕ ШТЕТЕ

Градски народно-ослободилачки одбор у Новом Саду извештава грађанство, да се **пријава ратне штете,** која се врши у згради Градске куће соба бр. 4/I, **продужује до 15 маја о. г. закључно.**

Конкурс

Предузеће за промет пољопривредних производа Војводине „Пољопромет“, основано решењем Главног народно-ослободилачког одбора са задатком да врши купопродају стоке, пољопривредних и сточарских производа, да се баве извозом и увозом тих производа и комисионим пословима око извоза, тражи:

1) стручњаке за пословање житарицама, као организаторе, магационере, примаоце итд.
2) стручњаке за индустријске биљке и семења,
3) стручњаке за воће и поврће,
4) стручњаке за куповину стоке,
5) стручњаке за транспортне послове,
6) стручњаке за откуп живине и јаја,
7) стручњаке за откуп паприке,
8) стручњаке за откуп рибе,
9) административно стручно особље као књиговође, благајнике, финансиске стручњаке, кореспонденте, дактилографе итд.

Понуде са карактеристиком и осталим потребним документима слати писмено на „Пољопромет“ Нови Сад, Јована Ђорђевића 2.

Понуде се примају до 25 маја 1945 године.

Конкурисати могу сва лица без обзира на веру и народност.

Нови Сад, 10 маја 1945 год.

Управа

Конференција занатлија у Суботици

Суботица, 13 маја. — У Занатском дому у Суботици одржана је шира конференција занатлија, којој су присуствовали и претставници народних власти, међу њима и председник министарства трговине Барјактаревић. На конференцији су занатлије, који су дошли у великом броју, изнели своје потребе.

Конференцију је отворио Стипан Звекан, па је Лајчо Лендвај поднео исцрпан реферат о финансиским питањима с обзиром на замену новца и цене.

После тога су претставници појединих стручних секција изнели своје потребе у погледу производње.

Претставници народних власти као и министарства трговине дали су практичне савјете занатлијама како треба да раде да дођу до сировина. Указали су на то да у данашње време треба употребити и стари материјал, како би од старог направили ново. Нагласили су затим потребу удруживања занатлија у произвођачке и потрошачке задруге. Занатлије су схватили значај овог савета, па ће у скорој будућности основати своје задруге, које ће много јевтиније и брже, него појединачне трговине, моћи снабдевати занатлије са свим потребама.

„Слободна Војводина“ излази сваког дана осим среде — Уредништво и администрација Нови Сад, Футошка улица број 50 — Телеф. Уредништва 28-24